

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Dobroniega Trawkowska
Bożena Pactwa
Leszek A. Gruszczyński

**Doskonalenie zawodowe nauczycieli
w dziedzinie wykorzystania technologii informacyjnej.**

Raport cząstkowy z badań ewaluacyjnych

Maj 2009

Spis treści

1. Wprowadzenie
2. Charakterystyka badanej populacji
3. Ocena przydatności technologii informatycznych w pracy nauczyciela
4. Ocena własnych umiejętności w zakresie technologii informatycznej
5. Wykorzystywanie komputera po kursie
6. Ocena kursu
7. Aneks

1. Wprowadzenie

Prezentowany raport zawiera wyniki ewaluacji przeprowadzonej po zakończeniu kursu organizowanego przez Małopolski Ośrodek Szkoleniowy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie poświęconego „Doskonaleniu zawodowemu nauczycieli w dziedzinie wykorzystania technologii informacyjnej.” Treścią raportu są opinie uczestników pierwszego rzutu grup szkoleniowych administrowanych przez ośrodki w Krakowie i Nowym Sączu. Podstawą ewaluacji był kwestionariusz ankiety zamieszczony w Aneksie zatwierdzony wcześniej przez organizatorów.

Na prezentowany raport cząstkowy składają się dane pochodzące z kwestionariuszy uczestników grup krakowskiej (k) i nowosądeckiej (n). szczegółowo liczbę ankiet z każdej grupy przedstawia poniższe zestawienie (uwaga: suma odsetek przekracza 100 z uwagi na zaokrąglenia).

Nr grupy	Liczba osób	% całości
1/k	8	1,1
2/k	8	1,1
3/k	12	1,6
4/k	7	1,0
5/k	8	1,1
6/k	10	1,4
7/k	11	1,5
8/k	11	1,5
9/k	10	1,4
10/k	12	1,6
11/k	10	1,4
12/k	7	1,0
13/k	9	1,2
14/k	9	1,2
15/k	10	1,4
16/k	10	1,4
17/k	10	1,4
18/k	9	1,2
19/k	10	1,4
20/k	10	1,4
21/k	10	1,4
22/k	13	1,8
23/k	14	1,9
24/k	11	1,5
25/k	12	1,6
26/k	11	1,5

27/k	9	1,2
28/k	10	1,4
29/k	10	1,4
30/k	13	1,8
31/k	10	1,4
32/k	11	1,5
33/k	10	1,4
34/k	10	1,4
35/k	10	1,4
36/k	10	1,4
37/k	10	1,4
38/k	10	1,4
39/k	10	1,4
40/k	11	1,5
41/k	15	2,0
42/k	6	,8
43/k	10	1,4
44/k	10	1,4
45/k	11	1,5
46/k	10	1,4
47/k	12	1,6

Nr grupy	Liczba osób	% całości
1/n	12	1,6
3/n	12	1,6
4/n	8	1,1
5/n	9	1,2
6/n	10	1,4
7/n	8	1,1
8/n	15	2,0
9/n	14	1,9
10/n	12	1,6
11/n	10	1,4
12/n	15	2,0
13/n	12	1,6
14/n	12	1,6
15/n	12	1,6
16/n	10	1,4
17/n	10	1,4
18/n	7	1,0
19/n	11	1,5
2/n	10	1,4
20/n	11	1,5
21/n	6	,8
22/n	9	1,2
23/n	10	1,4
24/n	10	1,4

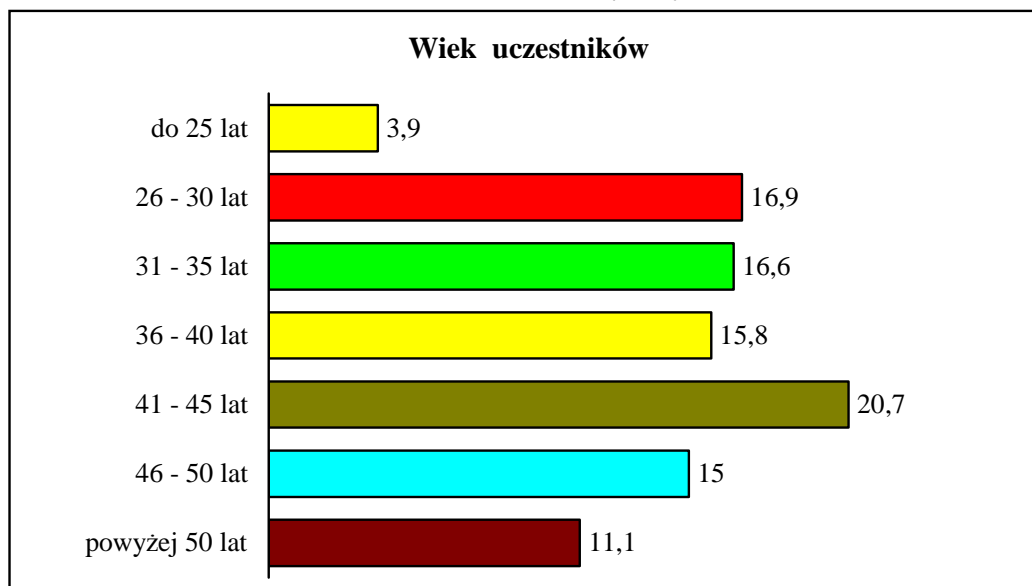
Przystępując do prezentacji raportu obejmującego wyniki ewaluacji dokonanej po zakończeniu kursu z technik informatycznych należy poczynić wyjaśnienie

dotyczące zaprezentowanych w nim danych empirycznych. Otóż w tej części raportu wszystkie podawane wielkości odsetkowe były naliczane od liczby osób, które udzieliły odpowiedzi na konkretne pytanie kwestionariusza po odrzuceniu braków odpowiedzi. W zamieszczonym na końcu Aneksie przytoczono natomiast zastosowany kwestionariusz z podanymi odsetkami odpowiedzi naliczanymi od wszystkich badanych (735) z podaniem procentowej wielkości braku odpowiedzi.

2. Charakterystyka badanej populacji

W omawianych tutaj badaniach ewaluacyjnych ogółem udział wzięło 735 osób z grup „administrowanych przez ośrodki w Krakowie i Nowym Sączu. Zdecydowaną większość wśród nich (88,5%) stanowiły (co z pewnością nie dziwi, jeżeli pamiętamy o znacznej feminizacji tego zawodu) kobiety. Pozostałe 11,5% to mężczyźni. Poniżej na Wykresie 1. przedstawiamy strukturę wieku wszystkich badanych nauczycieli.

WYKRES 1.
Struktura wieku (w %)

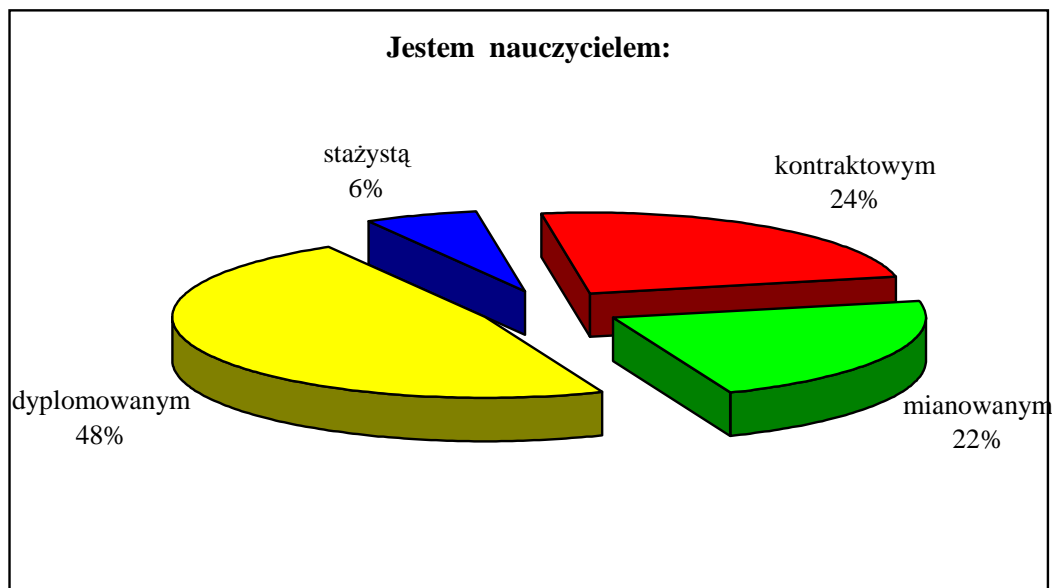
Do podstawowych informacji charakteryzujących zaproszonych do badań nauczycieli należy także z pewnością ich staż pracy w nauczycielstwie. Okazuje

się, że charakteryzują się oni dosyć długim okresem pracy w zawodzie, o czym informuje poniższe zestawienie:

- Do 3 lat w zawodzie pracuje 11,6%,
- Od 4 do 5 lat pracuje 9,2%,
- Od 6 do 10 lat pracuje 18,0%,
- Od 11 do 15 lat pracuje 13,3%,
- Od 16 do 20 lat pracuje 14,2%,
- Powyżej 20 lat w zawodzie pracuje 33,7% badanych.

Niemal co drugi uczestniczący w kursie nauczyciel osiągnął najwyższy szczebel awansu zawodowego i jest nauczycielem dyplomowanym. Więcej niż co piąty wykonuje swoją pracę na podstawie mianowania. O szczegółach informuje Wykres 2.

WYKRES 2.
Status zawodowy uczestników kursu (w %)

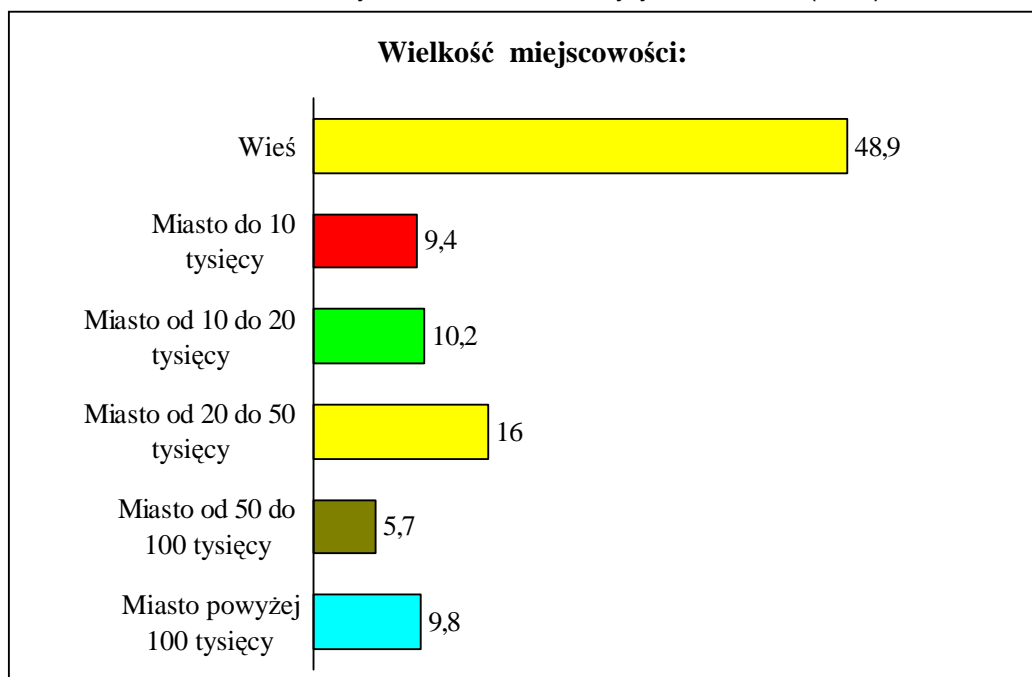
Swoją pracę wykonują oni w różnego rodzaju placówkach oświatowych (w 93,3% z nich jest pracownia komputerowa) - najczęściej w szkołach podstawowych:

- Przedszkole	- 7,7%
- Szkoła podstawowa	- 47,2%
- Gimnazjum	- 26,2%
- Liceum ogólnokształcące	- 6,5%
- Liceum zawodowe/profilowane	- 1,9%
- Liceum artystyczne	- 0,3%
- Zasadnicza szkoła zawodowa	- 2,5%
- Technikum	- 7,4%
- Inne	- 0,3%

Wyjaśnienia wymaga ostatnia kategoria w powyższym zestawieniu - „inne”. W kwestionariuszu ankiety nie było takiej kategorii, jednak w dwóch przypadkach respondenci sami wpisali inne placówki swojego zatrudnienia - w obu przypadkach były to biblioteki pozaszkolne.

Zdecydowana większość placówek, w których pracują nauczyciele to wsie - pracuje w nich niemal połowa badanych, o czym informują dane następnego wykresu.

WYKRES 3.
Wielkość miejscowości, w której jest szkoła (w %)

Większość - niemal 3/4 - biorących udział w szkoleniu osób uczy jednego przedmiotu. Pozostali nauczają więcej niż jednego przedmiotu:

- 72,7% uczy tylko jednego przedmiotu
- 18,8% uczy dwóch przedmiotów
- 8,5% uczy trzech lub więcej przedmiotów

Powyższe zestawienie wymaga jednak uzupełnienia. Otóż z kategorii „uczę tylko jednego przedmiotu” mieszczą się także nauczyciele uczący w przedszkolach i w początkowych klasach szkoły podstawowej nauczania zintegrowanego.

3. Ocena przydatności technologii informatycznych w pracy nauczyciela

Jednym z celów przeprowadzonej ewaluacji było poznanie stanowiska kursantów wobec przydatności technologii informatycznych w codziennej pracy nauczyciela. Służyły temu dwa krótkie pytania, z których pierwsze miało następujące brzmienie: „**Czy Pana/Pani zdaniem każdy nauczyciel powinien posiadać wiedzę z zakresu technologii informacyjnej?**”. Rozkład odpowiedzi na to pytanie pokazuje poniższe zestawienie.

- Zdecydowanie tak - 86,2%
- Raczej tak - 13,3%
- Raczej nie - 0,1%
- Zdecydowanie nie - ---
- Trudno powiedzieć - 0,4%

Jak więc widać, niemal wszyscy (99,5%) jest zdania, że w codziennej pracy nauczyciela technologie informatyczne są przydatne.

Pytanie drugie z tego cyklu to prośba o wskazanie przedmiotów, w nauczaniu których przydatna jest technologia informatyczna. Respondenci wskazywali

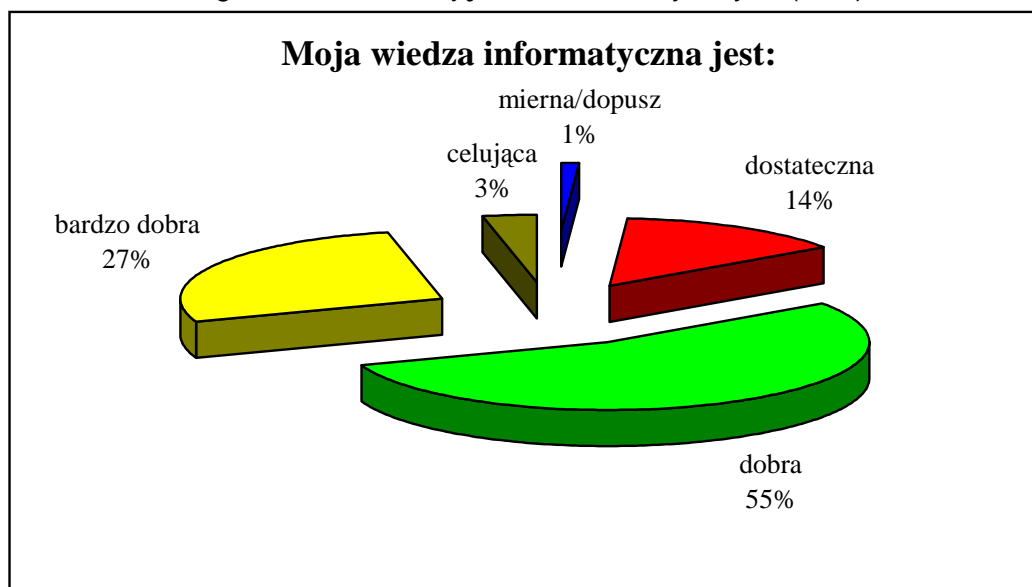
grupy przedmiotów i dokonali wskazań jak w zestawieniu. Zatem: „**W nauczaniu jakich przedmiotów przydatna jest technologia informacyjna?**”:

- Technicznych - 3,4%
- Przyrodniczych - 2,2%
- Humanistycznych - 2,0%
- Artystycznych - 1,4%
- Wszystkich wymienionych - 91,0%

4. Ocena własnych umiejętności w zakresie technologii informatycznej

Innym fragmentem zrealizowanych badań była samoocena własnych umiejętności posługiwania się technologią informatyczną. Prezentację wyników tej części ewaluacji rozpoczniemy od przedstawienia oceny ogólnej, bez odnoszenia jej do konkretnego oprogramowania. Jak się okazuje, samoocena ta jest stosunkowo wysoka - na szkolnej skali sześciostopniowej średnia wynosi 4,1, czyli powyżej oceny dobrej (przypomnijmy, że badania były prowadzone po odbyciu kursu). Szczegóły zawiera wykres 4.

Wykres 4.
Ogólna ocena umiejętności informatycznych (w %)

Następny krok samooceny to odniesienie jej do konkretnych rodzajów oprogramowania. Kursantów poproszono o ocenę własnych umiejętności w

posługiwaniu się dziewięcioma programami o różnym zastosowaniu. Szczegółowy rozkład tych ocen zawiera tabela 1.

Tabela 1.
Ocena umiejętności wykorzystywania różnych rodzajów oprogramowania (w %)

Jak ocenia swoje umiejętności w zakresie obsługi następujących programów komputerowych						
Program	Ocena					
	Ndst.	Mierna	Dst.	Dobra	B.dobra	Celująca
System operacyjny Microsoft Windows	-	0,7	9,8	46,6	39,6	3,3
Edytor tekstu (np. Microsoft Word)	-	0,4	5,0	37,9	50,3	6,4
Arkusz kalkulacyjny (np. Microsoft Excel)	1,0	6,3	28,8	47,6	14,8	1,5
Program do tworzenia prezentacji multimedialnych (np. Microsoft Power Point)	-	1,9	13,7	42,7	35,1	6,6
Przeglądarka internetowa (np. Internet Explorer)	-	0,1	3,4	25,4	56,7	14,4
Program do tworzenia baz danych (np. Microsoft Acces)	9,6	11,2	33,7	35,7	9,2	0,6
Program do obsługi poczty elektronicznej (np. Microsoft Outlook lub Outlook Express)	1,0	3,2	12,9	40,2	36,0	6,7
Program do graficznej obróbki obrazu (np. Microsoft Office Picture Manager)	1,8	5,5	22,8	46,0	19,5	4,4
Wyszukiwarki zasobów informacyjnych w sieci (np. Google, Yahoo. Onetszukaj)	-	0,5	3,3	24,6	54,4	17,2

Jak widać, w niemal wszystkich rodzajach oprogramowania przeważają oceny dobre. Wyjątkiem wydaje się być oprogramowanie do budowania baz danych, przy którym sporo jest ocen niskich. Aby wyraźniej przedstawić samoocenę posłużymy się średnimi arytmetycznymi ocen obliczonymi zgodnie z regułami, czyli przypisując ocenom punkty według schematu:

niedostateczna – 1 punkt,

mierna/dopuszczająca - 2 punkty,

dostateczna - 3 punkty,

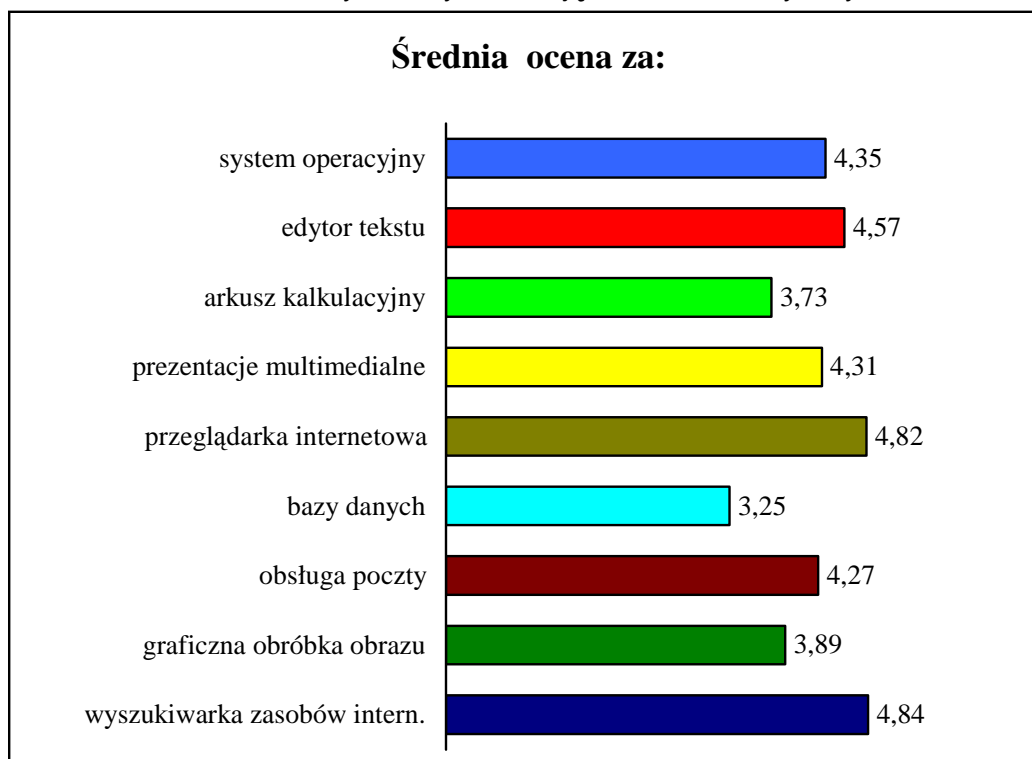
dobra - 4 punkty,

bardzo dobra - 5 punktów,

celująca - 6 punktów

Punktową wartość ocen pomnożono przez liczbę osób wystawiających daną ocenę, iloczyny zsumowano i podzielono przez łączną liczbę osób oceniających. Tak obliczone średnie oceny przedstawiono na wykresie 5.

Wykres 5.
Średnie oceny własnych umiejętności informatycznych

Dane wykresu potwierdzają przypuszczenie o najniższych umiejętnościach nauczycieli w zakresie oprogramowania do budowy baz danych. Także arkusze kalkulacyjne i programy do graficznej obróbki obrazu nie są silną stroną nauczycieli.

5. Wykorzystywanie komputera po kursie

Następnym fragmentem badań była diagnoza zmian wykorzystywania komputera w różnych sferach życia po ukończeniu kursu w porównaniu z okresem sprzed kursu. Przede wszystkim zapytano o wykorzystywanie komputera w życiu codziennym, pozazawodowym. Jak nauczyciele oceniają te zmiany pokazują dane tabeli 2.

Tabela 2.
Wykorzystanie komputera w życiu codziennym (w %)

Czy po kursie wykorzystuje komputer w wymienionych sferach życia codziennego częściej niż przed kursem?			
Sfera życia	Teraz wykorzystuję komputer znacznie częściej	Teraz wykorzystuję komputer nieco częściej	Nic się w tym zakresie nie zmieniło
Komunikacja z innymi osobami	44,9	34,4	20,7
Poszukiwanie bieżących wiadomości	59,3	23,9	16,8
Poszukiwanie informacji o usługach	35,3	42,1	22,6
Poszukiwanie informacji o firmach/instytucjach/organizacjach	36,7	39,4	23,9
Poszukiwanie informacji teleadresowych	28,4	43,6	28,0
Poszerzanie wiedzy	64,7	28,4	6,9
Rozwijanie pasji/zainteresowań	51,6	32,8	15,6
Słuchanie muzyki	27,2	33,5	39,3
Oglądanie filmów	20,4	36,5	43,1
Oglądanie i obróbka zdjęć	40,3	42,2	17,5
Wykorzystanie komputera jako maszyny do pisania	55,0	20,4	24,6

Jak się wydaje, nauczyciele potwierdzają, że po odbyciu kursu wykorzystują komputer częściej niż przed kursem. Wydaje się, że ocenić to można jako pozytywny efekt odbytego szkolenia, co niewątpliwie może być powodem do odczuwania przez organizatorów i trenerów pewnej satysfakcji.

Druga płaszczyzną, na której prosiliśmy o porównanie wykorzystywania komputerów przed i po kursie, była płaszczyzna życia zawodowego. I te wyniki oceny ukazane zostaną w tabeli.

Tabela 3.
Wykorzystanie komputera w życiu zawodowym (w %)

Czy po kursie wykorzystuje komputer w wymienionych sferach życia zawodowego częściej niż przed kursem?			
Sfera życia:	Teraz wykorzystuję komputer znacznie częściej	Teraz wykorzystuję komputer nieco częściej	Nic się w tym zakresie nie zmieniło
Komunikacja z innymi nauczycielami	33,9	41,0	25,1
Komunikacja z uczniami	15,6	35,9	48,5
Poszukiwanie materiałów do prowadzenia lekcji	62,1	28,4	9,5
Przygotowanie materiałów do prowadzenia lekcji	62,5	27,7	9,8
Zamieszczanie w sieci przygotowanych przez siebie materiałów dydaktycznych	21,3	43,4	35,3
Poszukiwanie w sieci materiałów dydaktycznych przygotowanych przez innych nauczycieli	50,1	37,4	12,5
Poszukiwanie informacji o instytucjach oświatowych	42,1	38,4	19,5
Poszukiwanie informacji na stronach instytucji/organizacji oświatowych	42,7	38,2	19,1
Poszerzanie wiedzy z zakresu nauczanego przedmiotu (samodzielne kształcenie się)	54,9	34,9	10,2
Wykorzystuję komputer jako maszynę do pisania	53,1	21,1	25,8

Także i tym razem ocena wykorzystywania komputera (tym razem w zakresie życia zawodowego) przed kursem i po jego ukończeniu wypadła - jak można sądzić - dobrze dla organizatorów i trenerów kursu.

Dotąd przedstawialiśmy wyniki samooceny w wykorzystywaniu komputera do różnych celów związanych z życiem codziennym i zawodowym. Teraz pokażemy ocenę zmian w wykorzystywaniu w nauczycielskiej pracy zawodowej konkretnych rodzajów oprogramowania komputerowego. I podobnie jak poprzednio wyniki tej oceny pokazane zostaną w tabeli.

Tabela 4.
Wykorzystywanie oprogramowania w pracy zawodowej (w %)

Czy w swojej pracy nauczyciela po kursie wykorzystuje Pan/Pani następujące typy programów częściej niż przed kursem?			
Program	Teraz wykorzystuję komputer znacznie częściej	Teraz wykorzystuję komputer nieco częściej	Nic się w tym zakresie nie zmieniło
System operacyjny Microsoft Windows	43,5	35,6	20,9
Edytor tekstu (np. Microsoft Word)	50,0	30,5	19,5
Arkusze kalkulacyjne (np. Microsoft Excel)	24,3	49,2	26,5
Program do tworzenia prezentacji multimedialnych (np. Microsoft Power Point)	48,0	41,6	10,4
Przeglądarka internetowa (np. Internet Explorer)	54,6	24,6	20,8
Program do tworzenia baz danych (np. Microsoft Access)	11,0	42,5	46,5
Program do obsługi poczty elektronicznej (np. Microsoft Outlook lub Outlook Express)	32,9	38,6	28,5
Program do graficznej obróbki obrazu (np. Microsoft Office Picture Manager)	26,3	49,1	24,6
Wyszukiwarki zasobów informacyjnych w sieci (np. Google, Yahoo. Onetszukaj)	55,0	24,9	20,1

Kolejny raz więc znaczna część nauczycieli przyznaje, że po zakończeniu kursu wykorzystuje wskazane oprogramowanie częściej niż przed kursem. Sumując więc tę część prezentacji wyników można wyrazić przypuszczenie o uzyskaniu przez organizatorów założonych przed kursem celów (przypomnijmy jednak, że przedstawiony raport jest cząstkowy i dotyczy zaledwie części szkolonych nauczycieli).

6. Ocena kursu

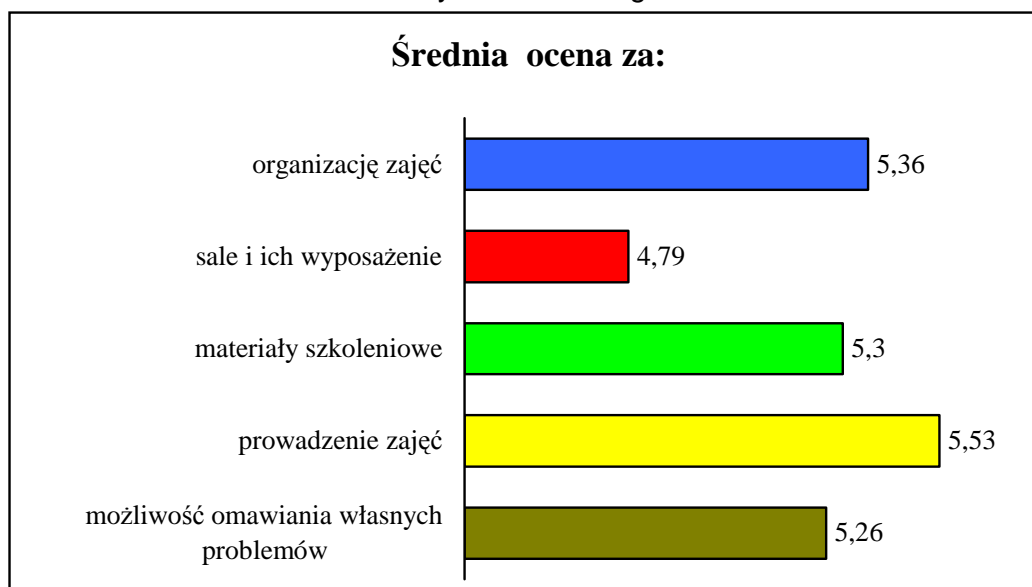
Jednym z celów przeprowadzonego badania ankietowego było zebranie opinii o zakończonym właśnie kursie. Szkolonym nauczycielom zadano w związku z tym kilka pytań. Pierwsze z nich dotyczyło oceny pięciu aspektów kursu. Ocena ta dokonywana była za pomocą sześciostopniowej szkolnej, a więc znanej nauczycielom, skali ocen. Szczegółowo wyniki tej oceny ukazuje Tabela 5.

Tabela 5.
Ocena różnych aspektów zakończonego szkolenia (w %)

Ocenie podlega:	Ocena					
	Ndst	Mierna/ Dopusz	Dst.	Db	Bdb	Celująca
Organizacja - rozkład zajęć, punktualność itp.		0,3	1,0	7,3	45,3	46,1
Sale i wyposażenie techniczne	0,1	1,9	7,3	22,9	44,8	23,0
Materiały szkoleniowe		0,1	0,3	7,8	53,2	38,6
Sposób prowadzenia zajęć – komunikatywność, kultura osobista		0,3	0,7	5,4	33,2	60,4
Możliwość omawiania własnych problemów związanych z wykorzystaniem technik informatycznych w nauczaniu	0,1	0,3	1,5	11,5	45,2	41,4

Rozkład uzyskanych ocen zdaje się wskazywać, że oceny te są dobre. Wskazuje na to zgrupowanie zdecydowanej większości ocen w ostatnich dwóch kolumnach tabeli. Aby to jednak ukazać wyraźniej poznajmy średnie arytmetyczne wystawionych ocen liczone według opisanego wcześniej schematu. Wartość tak obliczonych średnich przedstawiono na kolejnym wykresie.

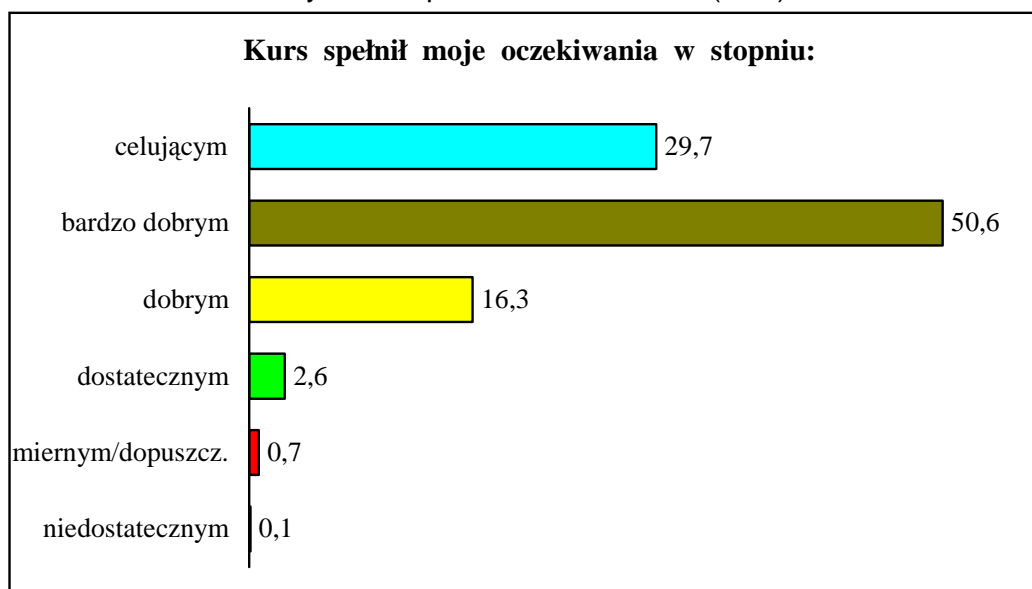
Wykres 6.
Średnie oceny zakończonego szkolenia

Jak widać, zdecydowanie najwyższą średnią ocenę uzyskał sposób prowadzenia zajęć, co zostało zresztą potwierdzone w odpowiedziach na inne pytanie, do czego jeszcze powrócimy. Na drugim biegunie z najniższą oceną usytuowały się zalece zajęciowe i ich wyposażenie. Być może do takiej oceny w jakimś stopniu przyczyniły się wspomniane przez niektórych kursantów przypadki „zrywania” internetowego połączenia komputerów, na których pracowali.

W jakim zatem stopniu ukończony kurs spełnił oczekiwania uczestników? Jak się okazuje i w tym przypadku oceny są dobre, a ich średnia wynosi 5,06. Szczegółowo ukazuje to następujący wykres.

WYKRES 7.
Czy kurs spełnił oczekiwania? (w %)

W sumie zatem stwierdzić można, że ukończony kurs został przez jego uczestników oceniony bardzo dobrze. Taki wniosek potwierdzają następujące dane z ankiety. Nauczycieli poproszono o ustosunkowanie się do przedstawionych im trzech zdań podsumowujących kurs. Zdania te i sposób ustosunkowania się do nich ukazuje poniższa tabela.

Tabela 6.
Stosunek do zdań oceniających kurs (w %)

Czy zgadza się Pan/Pani z umieszczonymi niżej w tabeli zdaniami?						
	<i>Całkowicie się zgadzam</i>	<i>Raczej się zgadzam</i>	<i>Raczej się nie zgadzam</i>	<i>Zdecyd. się nie zgadzam</i>	<i>Nie potrafię ocenić</i>	<i>Brak danych</i>
Dzięki kursowi zdobyłem nową wiedzę	78,9	19,7	0,5	0,3	0,3	0,3
Dzięki kursowi zdobyłem nowe umiejętności praktyczne	80,1	18,0	0,8	0,4	0,4	0,3
Kurs będzie przydatny w moim rozwoju zawodowym	79,9	17,4	0,8	0,5	1,2	0,2

Czy uczestnicy kursu mają pod adresem organizatorów jakieś uwagi dotyczące jego:

- tematyki,
- formy,
- przebiegu,
- oraz pracy i postawy trenerów?

Zapytaliśmy o to kursantów prosząc - w przypadku posiadania uwag - o ich sformułowanie. Jak się okazało, zdecydowana większość osób, które zdecydowały się odpowiedzieć na to pytanie, nie zgłosiła żadnych uwag pod adresem wskazanych wyżej aspektów organizacyjnych kursu. Poniżej szczegółowo przedstawiamy wyniki tej diagnozy.

A. Uwagi dotyczące tematyki kursu.

- 93,2% wypowiedających się w tej sprawie stwierdziło, że nie ma w tym zakresie żadnych uwag;
- 4,3% wskazało na zbyt małą liczbę godzin potrzebnych na utrwalenie przerabianego materiału;
- 1,4% uznało, że powinny być zajęcia/kursy monotematyczne, poświęcone poznawaniu i poszerzaniu wiedzy z jednego rodzaju oprogramowania;
- 1,0% wskazało na brak zajęć z programów-baz danych;
- 0,1% to wskazanie na brak zajęć z prowadzenia elektronicznego dziennika i komputerowego wypisywania świadectw.

B. Uwagi dotyczące formy kursu.

- 96,2% wypowiedziących się nie ma uwag odnoszących się do formy kursu;
- 2,5% wskazuje na konieczność organizowania odrębnych kursów dla uczestników o różnym poziomie zaawansowania w technologiach informatycznych;
- 1,2% stwierdziło, że kurs obejmował zbyt obszerny materiał na tak krótki czas trwania;
- 0,1% to wypowiedź wskazująca na przydatność organizowania takich kursów, w trakcie których uczestnicy otrzymają sporo gotowych materiałów/recept do wykorzystania na lekcjach z konkretnych przedmiotów.

C. Uwagi dotyczące przebiegu kursu.

- 97,2% nie miało żadnych uwag dotyczących przebiegu kursu;
- 1,5% że mało godzin kursu, zbyt krótki;
- 0,6% wskazało, że w trakcie kursu nastąpiła zmiana zasad w sprawie egzaminu ECDL („czuję się oszukana”);
- 0,4% że kurs był zbyt „rozciągnięty” w czasie;
- 0,1% że źle ustawione stanowiska w sali zajęciowej;
- 0,1% że kolejność omawiania tematów powinna być taka jak w książkach.

D. Uwagi dotyczące pracy i postawy trenerów.

- 94,6% nie zgłosiło żadnych uwag pod adresem trenerów;
- 4,8% podkreśla dobrą pracę trenerów („wspaniała praca prowadzącego”);
- 0,6% z kolei wskazuje na braki w pracy trenerów („zła praca instruktora, nerwowi, niecierpliwi”).

Jak wskazują więc przedstawione dane, uwag krytycznych o kursie było bardzo mało. Niektóre z nich są wyraźnie wykluczające się co nie jest niczym szczególnym przy tak dużej liczbie uczestników. Zauważmy także dobrą ocenę pracy instruktorów.

Część poświęconą ocenie zakończonego kursu uzupełnijmy informacjami uzyskanymi w odpowiedzi na pytanie w następującym brzmieniu: „Jakiego rodzaju kursów doskonalących umiejętności zawodowe oczekują Państwo w przyszłości?”

Przede wszystkim zauważmy, że niemal co czwarty respondent (23,5%) nie udzielił odpowiedzi na tak sformułowane pytanie. Być może można przypuszczać, że przynajmniej część z tych osób nie widzi potrzeby uczestnictwa w kursach doskonalących, ale nie ma wystarczających przesłanek do takiego wnioskowania. Pozostałe osoby udzielały różnych odpowiedzi. Największa część spośród nich wprost wyraziła swój brak zainteresowania uczestnictwem w kursach. Inni wprawdzie uznali, że przydałyby im się jakieś kursy, ale nie wskazały jakie. Pozostali wskazali rodzaj szkolenia, którym są zainteresowani. Poniżej w zestawieniu szczegółowe wyniki (przypomnijmy, że podstawą naliczania odsetek jest liczba osób, które odpowiedziały na to pytanie - dane odsetkowe naliczane od globalnej liczby badanych w Aneksie) tego pytania (w procentach).

- Nie widzę potrzeby uczestnictwa w innych kursach	29,3
- Przydałyby mi się kursy (<i>bez wskazania jakie</i>)	6,0
<i>Przydałyby mi się następujące kursy:</i>	
- Języków obcych	17,6
- Dalsze szkolenie w technologiach informatycznych	16,7
- Rozwiązywania różnych problemów pedagogicznych z młodzieżą i rodzicami	4,6
- Kreator stron internetowych	4,4
- Grafiki komputerowej	3,5
- Doradztwo zawodowe	2,3
- Kursy kwalifikacyjne (<i>ogólnie</i>)	1,6
- Warsztaty plastyczne	1,4
- Prezentacji multimedialnych	1,4
- Kurs Moodle	1,4
- Komputerowych baz danych	1,2
- Wykorzystania multimedialnej tablicy interaktywnej	1,1
- Wiedza o wykorzystaniu multimedii i internetu w nauczaniu	0,9
- Wykorzystania komputera w nauczaniu konkretnego przedmiotu	0,9
- Pisania wniosków o programy unijne	0,7
- Fotografii i filmu	0,7
- Office, Excel	0,7
- e-learning	0,7
- Trenerskie w grach zespołowych	0,5

-	Worda	0,5
-	Emisji głosu	0,5
-	Prowadzenia dokumentacji na stopień awansu zawodowego	0,4
-	Radzenia sobie ze stresem	0,4
-	Prawa oświatowego	0,2
-	Prowadzenia dziennika elektronicznego	0,2
-	Komputerowe zawężone do nauki 1 – 2 programów	0,2

Zauważmy, że niektóre kategorie odpowiedzi można ze sobą połączyć ponieważ dotyczą podobnych spraw. Zdecydowaliśmy się jednak tego nie robić chcąc możliwie szczegółowo przedstawić stanowiska nauczycieli.

7. ANEKS

Poniżej przedstawiamy narzędzie badawcze (kwestionariusz ankiety) w takim brzmieniu, w jakim jest wykorzystywany w ewaluacji. Uwidoczniono na nim dokładne rozkłady uzyskanych odpowiedzi oraz wzbogacono go o informacje dotyczące braku danych, czyli przypadki braku odpowiedzi na pytania. Odsetki naliczane są od ogólnej liczby badanych, czyli 735 osób.

1. Proszę ocenić w skali 1do 6 swoją wiedzę w zakresie technologii informacyjnej:							
	<i>Niedostateczna</i>	<i>Mierna</i>	<i>Dostateczna</i>	<i>Dobra</i>	<i>Bardzo dobra</i>	<i>Celująca</i>	<i>Brak danych</i>
	---	1,1	12,9	49,9	25,0	3,1	8,0
2. Czy po kursie wykorzystuje Pan/Pani komputer w wymienionych sferach życia codziennego częściej niż przed kursem?							
	<i>Sfera życia</i>	<i>Teraz wykorzystuje komputer znacznie częściej</i>	<i>Teraz wykorzystuje komputer nieco częściej</i>	<i>Nic się w tym zakresie nie zmieniło</i>	<i>Brak danych</i>		
1.	Komunikacja z innymi osobami	44,1	33,9	20,4	1,6		
2.	Poszukiwanie bieżących wiadomości	58,9	23,8	16,7	0,6		
3.	Poszukiwanie informacji o usługach	34,3	40,8	21,9	3,0		
4.	Poszukiwanie informacji o firmach/instytucjach/organizacjach	35,5	38,2	23,1	3,2		
5.	Poszukiwanie informacji teledresowych	26,7	41,0	26,2	6,1		
6.	Poszerzanie wiedzy	63,9	28,0	6,8	1,3		
7.	Rozwijanie pasji/zainteresowań	49,8	31,7	15,1	3,4		
8.	Słuchanie muzyki	26,3	32,4	37,9	3,4		
9.	Oglądanie filmów	19,6	35,0	41,3	4,1		
10.	Oglądanie i obróbka zdjęć	39,0	41,0	17,0	3,0		
11.	Wykorzystanie komputera jako maszyny do pisania	54,6	20,3	24,3	0,8		
3. Czy po kursie wykorzystuje Pan/Pani komputer w wymienionych sferach życia zawodowego częściej niż przed kursem?: Proszę wstawić X w odpowiedniej kratce							
	<i>Sfera życia:</i>	<i>Teraz wykorzystuje komputer znacznie częściej</i>	<i>Teraz wykorzystuje komputer nieco częściej</i>	<i>Nic się w tym zakresie nie zmieniło</i>	<i>Brak danych</i>		
1.	Komunikacja z innymi nauczycielami	33,2	40,2	24,6	2,0		
2.	Komunikacja z uczniami	15,0	34,4	46,4	4,2		
3.	Poszukiwanie materiałów do prowadzenia lekcji	61,6	28,2	9,4	0,8		
4.	Przygotowanie materiałów do prowadzenia lekcji	61,3	27,2	9,7	1,8		
5.	Zamieszczanie w sieci przygotowanych przez siebie materiałów dydaktycznych	20,5	41,9	34,0	3,6		
6.	Poszukiwanie w sieci materiałów dydaktycznych przygotowanych przez innych nauczycieli	49,2	36,7	12,2	1,9		
7.	Poszukiwanie informacji o instytucjach oświatowych	41,2	37,6	19,0	2,2		
8.	Poszukiwanie informacji na stronach instytucji/organizacji oświatowych	41,8	37,3	18,6	2,3		

	9.	Poszerzanie wiedzy z zakresu nauczanego przedmiotu (samodzielne kształcenie się)	54,3	34,6	10,1	1,0			
	10.	Wykorzystuję komputer jako maszynę do pisania	51,4	20,4	25,0	3,2			
4.	Jak ocenia Pan/Pani swoje umiejętności w zakresie obsługi następujących programów komputerowych: Proszę wstawić znak X w odpowiedniej kratce								
		Program	Ocena						
			<i>Ndst.</i>	<i>Mierna /dop.</i>	<i>Dst.</i>	<i>Dobra</i>	<i>Bdb</i>	<i>Cel.</i>	<i>Brak danych</i>
	1.	System operacyjny Microsoft Windows		0,7	9,7	46,0	39,0	3,3	1,3
	2.	Edytor tekstu (np. Microsoft Word)		0,4	5,0	37,8	50,3	6,4	0,1
	3.	Arkusze kalkulacyjny (np. Microsoft Excel)	1,0	6,3	28,4	46,9	14,6	1,5	1,3
	4.	Program do tworzenia prezentacji multimedialnych (np. Microsoft Power Point)		1,9	13,6	42,6	35,0	6,5	0,4
	5.	Przeglądarka internetowa (np. Internet Explorer)		0,1	3,4	25,2	56,0	14,3	1,0
	6.	Program do tworzenia baz danych (np. Microsoft Acces)	8,4	9,8	29,6	31,3	8,0	0,5	12,4
	7.	Program do obsługi poczty elektronicznej (np. Microsoft Outlook lub Outlook Express)	1,0	3,1	12,8	39,8	35,6	6,7	1,0
	8.	Program do graficznej obróbki obrazu (np. Microsoft Office Picture Manager)	1,8	5,3	22,0	44,6	18,9	4,2	3,2
	9.	Wyszukiwarki zasobów informacyjnych w sieci (np. Google, Yahoo. Onetszukaj)		0,5	3,3	24,5	54,2	17,1	0,4
5.	Czy w swojej pracy nauczyciela po kursie wykorzystuje Pan/Pani następujące typy programów częściej niż przed kursem?								
		Program	<i>Teraz wykorzystuję komputer znacznie częściej</i>	<i>Teraz wykorzystuję komputer nieco częściej</i>	<i>Nic się w tym zakresie nie zmieniło</i>	<i>Brak danych</i>			
	1.	System operacyjny Microsoft Windows	42,9	35,1	20,5	1,5			
	2.	Edytor tekstu (np. Microsoft Word)	49,9	30,4	19,6	0,1			
	3.	Arkusze kalkulacyjny (np. Microsoft Excel)	23,7	47,8	25,9	2,6			
	4.	Program do tworzenia prezentacji multimedialnych (np. Microsoft Power Point)	47,2	40,8	10,2	1,8			
	5.	Przeglądarka internetowa (np. Internet Explorer)	53,9	24,1	20,5	1,5			
	6.	Program do tworzenia baz danych (np. Microsoft Acces)	9,8	37,7	41,5	11,0			
	7.	Program do obsługi poczty elektronicznej (np. Microsoft Outlook lub Outlook Express)	32,6	38,0	28,2	1,2			
	8.	Program do graficznej obróbki obrazu (np. Microsoft Office Picture Manager)	25,6	47,9	23,9	2,6			
	9.	Wyszukiwarki zasobów informacyjnych w sieci (np. Google, Yahoo. Onetszukaj)	54,8	24,8	20,0	0,4			
6.	Czy Pana/Pani zdaniem każdy nauczyciel powinien posiadać wiedzę z zakresu technologii informacyjnej?								
	1.	Zdecydowanie tak				86,2			
	2.	Raczej tak				13,3			
	3.	Raczej nie				0,1			
	4.	Zdecydowanie nie				---			
	5.	Trudno powiedzieć				0,4			
7.	W nauczaniu jakich przedmiotów Pana/Pani zdaniem przydatna jest technologia informacyjna?								
	1.	Technicznych				3,4			

	2. Przyrodniczych							2,2	
	3. Humanistycznych							2,0	
	4. Artystycznych							1,4	
	5. Wszystkich wymienionych							91,0	
8.	Na zakończenie bardzo prosimy o dokonanie oceny różnych aspektów zakońzonego szkolenia. Wykorzystamy do tego szkolną skalę ocen – prosimy więc o zaznaczenie w poniższej tabeli znakiem „x” wybranej oceny .								
	Ocenię podlega:	Ocena							
		<i>Ndst.</i>	<i>Mierna /dop.</i>	<i>Dst.</i>	<i>Db</i>	<i>Bdb</i>	<i>Cel.</i>	<i>Brak danych</i>	
	1.	Organizacja - rozkład zajęć, punktualność itp.	---	0,3	1,0	7,3	45,3	46,1	---
	2.	Sale i wyposażenie techniczne	0,1	1,9	7,2	22,7	44,4	22,9	0,8
	3.	Materiały szkoleniowe		0,1	0,3	7,8	52,6	38,2	1,0
	4.	Sposób prowadzenia zajęć – komunikatywność, kultura osobista		0,3	0,7	5,4	33,2	60,3	0,1
	5.	Możliwość omawiania własnych problemów związanych z wykorzystaniem technik informatycznych w nauczaniu	0,1	0,3	1,5	11,4	45,0	41,2	0,5
	6.	Kurs spełnił moje oczekiwania w stopniu	0,1	0,7	2,6	15,9	49,5	29,1	2,1
10	Czy macie Państwo jakieś uwagi pod adresem organizatorów kursu dotyczące:								
	<p>A. Tematyki kursu Brak danych - 1,7% 1. nie, nie mam uwag - 91,6% 2. tak, mam uwagi (ogólnie, bez wskazania uwag): ---- 3. tak, mam uwagi (z wymienieniem uwag): - 6,7%</p> <p>B. Formy kursu Brak danych - 1,9% 1. nie, nie mam uwag - 94,4% 2. tak, mam uwagi (ogólnie, bez wskazania uwag): ---- 3. tak, mam uwagi (z wymienieniem uwag): - 3,7%</p> <p>C. Przebiegu kursu Brak danych - 2,1% 1. nie, nie mam uwag - 95,3% 2. tak, mam uwagi (ogólnie, bez wskazania uwag): ---- 3. tak, mam uwagi (z wymienieniem uwag): - 2,6%</p> <p>D. Pracy i postawy trenerów Brak danych - 1,8% 1. nie, nie mam uwag - 92,9% 2. tak, mam uwagi (ogólnie, bez wskazania uwag): ---- 3. tak, mam uwagi (z wymienieniem uwag): - 5,3%</p>								
Na koniec prosimy o podanie dla celów statystycznych kilku informacji o sobie i swojej pracy									
M1 Płeć									
	1.	Kobieta						87,6	
	2.	Mężczyzna						11,4	
		Brak danych						1,0	
M2 Wiek									
	1.	Do 25 lat						3,8	
	2.	26-30						16,7	
	3.	31-35						16,5	
	4.	36-40						15,6	

5. 41-45	20,4
6. 46-50	14,8
7. Powyżej 50 lat	11,0
Brak danych	1,2
M3 Staż pracy w nauczycielstwie	
1. Do 3 lat	11,4
2. 4-5 lat	9,1
3. 6-10 lat	17,8
4. 11-15 lat	13,2
5. 16-20 lat	14,0
6. Powyżej 20 lat	33,3
Brak danych	1,2
M4 Typ szkoły, w jakiej Pan/Pani pracuje to:	
1. Przedszkole	7,6
2. Szkoła podstawowa	46,8
3. Gimnazjum	26,0
4. Liceum ogólnokształcące	6,4
5. Liceum zawodowe/profilowane	1,9
6. Liceum artystyczne	0,3
7. Zasadnicza szkoła zawodowa	2,4
8. Technikum	7,3
Inne	0,3
Brak danych	1,0
M5 Miejscowość, w której Pan/Pani pracuje to:	
1. Wieś	48,0
2. Miasto do 10 tys. mieszkańców	9,3
3. Miasto od 10 do 20 tysięcy mieszkańców	10,1
4. Miasto od 20 do 50 tysięcy mieszkańców	15,8
5. Miasto od 50 do 100 tysięcy mieszkańców	5,5
6. Miasto powyżej 100 tysięcy mieszkańców	9,7
Brak danych	1,6
M6 Czy jest Pan/Pani:	
1. Nauczycielem stażystą	5,9
2. Nauczycielem kontraktowym	23,9
3. Nauczycielem mianowanym	21,9
4. Nauczycielem dyplomowanym	47,2
Brak danych	1,1
M7 Ilu i jakich przedmiotów Pan/Pani uczy	
1. Uczę tylko jednego przedmiotu	68,9
2. Uczę dwóch przedmiotów	17,8
3. Uczę trzech lub więcej przedmiotów	8,0
Brak danych	5,3
M8 Czy w Pana/Pani szkole jest pracownia komputerowa?	
1. Tak, jest	89,5
2. Nie, nie ma	6,4
Brak danych	4,1
M9 Jakiego rodzaju kursów doskonalących umiejętności zawodowe oczekują Państwo w przyszłości?	
1. Nie widzę potrzeby uczestnictwa w innych kursach	22,4
2. Przydałyby mi się następujące kursy (wskazanie tej odpowiedzi bez wymienienia rodzajów kursów	4,6
3. Przydałyby mi się następujące kursy (wskazanie jakiegokolwiek kursu)	49,5
Brak danych	23,5